

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 "
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 10.

A magyar nagybirtokról.*

Irta: **dr Krüger Aladár.**

Kevés egyszerű tömondatot hangoztatnak gyakrabban, mint azt, hogy Magyarország agrárállam és kevés okos mondásnak értékét igyekeznek lehető alacsony fokra szállítani, mint épen ezét.

Agrárállam vagyunk, de nem olyan értelemben, mint Oroszország vagy az Egyesült-Államok nyugati államai. Nekünk nem állanak rendelkezésünkre feltöretlen talajnak ezer és ezer holdjai, ahol gyér népelességgel, olcsón, sokat lehessen termelni. Amit nálunk a termőt alajból eke alá lehet vonni, az nagyrészt kalászbaborul minden évben. Népelességünk — hála Istennek — erősen gyarapodik, hiszen már egy kisebb államra elégséges magyarságot küldöttünk a tengeren túlra és mégis szaporodunk itthon is. A munkabérek eddig sem voltak minimálisak, most pár év óta épen erősen emelkedő irányzatot vettek s ez az irányzat állandó jellegűnek mutatkozik. Az új munkás-

* A Kath. Szemlében megjelent tanulmány bevezető része.

biztosító törvény amennyivel biztosította — igen helyesen — a gazdasági munkások és cselédek helyzetét, annyival drágította a termelést is. Adórendszerünkben mint az államháztartás egyik szilárd alapja, szerepel a termőföld jövedelme.

Ily körülmények közt józan ész szerint annak kellene következnie, hogy az egész magyar társadalom, annak minden rétege igyekezzen a magyar föld kihasználását minél sikeresebbé tenni, hogy szépen föllendülő mezőgazdaságunk biztos kenyeret nyújtson az egyre szaporodó népességnek s alapja legyen egyéb keresetforrások kifejlődésének is.

Épen az ellenkező jelenséggel találkozunk.

Következéscsen és rendszeresen dolgoznak a magyar föld értéktelenítésén. A kisgazdába beleoltják a gyűlöletet a nagybirtok és a középbirtok ellen, elhittetik vele, hogy a mai viszonyok közt megélni nem tud, hogy ki kell vándorolnia. A birtoktalan munkást általában minden birtokos ellen izgatják, a bérlők en elkeseredést szítanak a tulajdonos ellen, sőt a tulajdonosok közt is sikerrel gyártják a gyűlöletet, kitűzven a gyűlölet közös célpontjává a kötött birtokot, első sorban az egyházi vagyont. Itt aztán gyakran találkozunk azzal a

fölötte jellemző tünettel, hogy az egyházi birtokon meggazdagodott bérlő fia első sorban áll be az egyházi vagyon támadói közé, hogy a katolikus vagyont hazug rágalomokkal támadják azok, akik nem restellik azért fizetésüket ebből a vagyonból fölvenni s hogy a tudományos álarc alatt az egyházi vagyonból felnövekvők intéznek orvtámadást az ellen a vagyon ellen, amely nélkül ma — az emberiség igen kicsi kárára — ők maguk is nullák lennének.

Ebből az aknamunkából fel-felbukkanhat néhány név viselőjének hiúságára. Tudatos ferdítések révén hírnévre és jó keresetre tehetnek szert olyanok, akik különben megélni nem tudnának. Hanem a végeredmény azért mégis csak az, hogy a gazdasággal foglalkozók közt meglazul a régi patriarkális, meghitt viszony, a munkaadó és a munkás ellenségekként állanak egymással szemben, a termelésnél kevesebb gondosság és kevesebb szorgalom nyilvánul meg, hiányosabb, henyébb lesz, károsodik a tulajdonos, a munkás, a közvetítő, a fogyasztó, az egész ország — valóban olyan eredmény, amelyért nem érdemes néhány fölkapaszkodót a semmiből kibukkanni engedni.

Foglalkoznunk kell tehát e ferdíté-

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Váci levél.

Irta: **Medzi.**

Államfogház május 3.

A tiszántuli ember, ha valamiért reá huz a potestasexecutiva egy kis államfogházat, szépen leutazik Szegedre s ott tölti ki a büntetést. Így aztán a váci államfogház ismeretlen teritórium a Tiszántul. Tapasztaltam ezt mindjárt a vasuton; a szép kis szőke leánnyal, ki velem szemben ült, még az indulás előtt sikerült szóba elegyednem. Miután jeggyűrűmet gondosan elrejtettem s máskülönbben sem szolgáltatott okot a gyanura, amennyiben kabátom egyik gombját meglazítottam a másikat pláne teljesen levágtam s komoly szürke nyakkendőm még a peronon kacér piros színűvel cseréltem fel, aminővel tudvalevőleg egy előre látó feleség sem ereszti el az urát, barátságosan felelt kérdéseimre

A legjobban voltunk, mikor Püspökladány körül megkérdezte.

- Hová utazik?
- Vácra.
- Vannak ott ismerősei?
- Igen.
- Kicsodák?

- Rác és Sánta.
- Kik azok?

Először azt akarom mondani, hogy az oda való főispán és állatorvos de azután eszembe jutott, hogy hátha tudja, hogy Vácra nincs főispán és hátha ösmeri az állatorvost, hát csak bevallottam az igazat.

- Fogházörök.

Gyanusan nézett reám és csak azután kérdezte.

- És miért megy oda?
- Be leszek zárva.

Felsikoltott.

— Ne ijedjen meg, én nem közönséges fogházba megyek, hanem államfogházba.

— Micsoda még nem közönséges fogház, hanem államfogház?

Azonnal átült egy másik túlkébe, többet nem szólt hozzám, csak Süllysápon, mikor vizet vittem be neki sziszegte fülembe, látva ujjamon az időközbe felhuzott jeggyűrűt.

- Nyomorult fegyenc.

Nem tudom a jeggyűrűmre, vagy Vácra gondolt-e?

A fogház egészen másképen néz ki így tavasszal, mint nyáron, a gyönyörű kert még pusztá egy kicsit, a tavalyi virágokból csak Juriga és a kis Albinyi Marcinkó maradtak meg. A bódító violailat, mely augusztusban a belépőt fogadja, míg a jövő zenéje, a gyönyörű

rózsa fák még csak a levelezés stádiumában vannak.

Tizen ülünk összesen, négy pánszláv, és négy szocialista izgatásért, ketten pedig párbaj vétségért. Mi akiket, kardunk s nem nyelvünk élessége hozott ide, persze azt gondoljuk, hogy sokkal méltóbb helyen lennének az izgatók a szomszéd nagy sárga épületben, aminek feyház a neve, de a történeti igazság kedvéért megkell jegyeznem, hogy a szocialisták hasonlóképen gondolkoznak rólunk. A pánszlávok, akik Juriga plebános kivételével luteránosok, azt mondják ebben az ügyben, hogy egyik félnek s a másiknak is csak a legjobb az államfogház. De hát az ő véleményük nem döntő, mert tudva levőleg a lutheránus arra a kérdésre is, hogy mivel táplálkozik az oroszlan azt feleli, hogy mindenféleképpen.

Az élet különben elég kedélyes, a foglyok úgy mulatnak, ahogy tudnak. Egyidőben sokan voltak benn minden fajtából, népgyűléseket rendeztek a közös társalgóban. Egy szocialista beszél nagy hévvel. Egy pesti rendőr fogalmazó talán a szokás hatalmánál fogva belekiáltott a beszédjébe.

Persze azonnal megrohanták.

— Fogja be a száját, hogy meri a szónokot zavarni, hisz maga csak egy hatósági közeg.

S ennél nincs lesulytobb valami, mint a

Van szerencsém a n. é. uri közönség szives tudomására hozni, hogy a

a legdivatosabb angol szöveteim megérkeztek, melyből a legelegánsabb ruhákat kedvező feltételek mellett készítek.

tavaszi idényre

A. n. é. közönség szives támogatásért esedezve vagyok kiváló tisztelettel

KISS ISTVAN, angol uri szabó

— **Színház utca 4.** (Adorján-palota.) —

sekkel s meg kell jelölnünk a helyes fölfogást, ahol hamisítások forgalomba hozatala van kilátásba helyezve. A büntető-törvénykönyv 206—209. §§-ai hat havi fogház és tíz évi tegyház közt variáló büntetéssel sújtják a hamis pénz forgalomba hozatalát és csalárd használatát. A tudomány, kivált a szociológia terén mostanában készpénzként annyi hamis-pénzt hoznak forgalomba büntetlenül, hogy az egész szociológia komolyságát és jó nevét veszélyeztetik vele. Ezek ellen a hamisítások ellen csak úgy lehet védekezni, ha élesen elválasztjuk őket a tudománytól s mindenki részére messziről felismerhetőkké tesszük őket. Hamis pénzt is — az állam minden szigorú megtorlásai dacára — mindaddig fognak forgalomba hozni, míg lesznek tapasztalatlanok és tudatlanok, akik a hamisítványt készpénzüll elfogadják.

Három irányban igyekeznek a magyarországi nagybirtok hitelét tönkretenni: be akarják szennyezni multját, megrá-galmazni jelenét és kétségbe vonni jövőjét.

Mind a három irányban a megtévesztés fegyverei villognak. Mind a három irányban egy a paizs: az igazság megismerése.

A horvát bán Budapesten. Báró Rauch Pál horvát bán Budapestre érkezett s meglátogatta Wekerle Sándort, akivel délután fél két óráig tanácskozott. A bán a pénzügyminiszter-től kibocsátott több rendeletet tárgyalta meg Wekerlével.

Lengyel és a balpárt. Lengyel Zoltán elítélte. ése válságba sodorta a balpártot. *Thoro-czkay* Viktor, *Szluha* István, *Hoffmann* Ottó követelik, hogy Lengyel hagyja ott a pártot, melynek nagy kellemetlenség az ő elítéltetése s nagyon megbénítja a párt akcióját. Lengyel meg is írta levelét *Szappanos* pártelnökhöz, de ebben nem jelenti ki, hogy kilép, hanem csak azt, hogy küzdelme befejezéséig nem vehet részt a párt munkájában. Ezzel a balpártiak — *Farkasházy* kivételével — nincsenek megelégedve s hangoztatják, hogy így nem maradnak meg a pártban.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 11.

Elnök: *Fusth* Gyula.

Néhány utközben beérkezett irományt mutat be az elnök.

Hellebronth Géza az állandó igazoló-bizottság tagjának eskütétele után napirend szerint

a költségvetés

tárgyalása következik.

Maniu Gyula szól elsőnek a költségvetéshez. *Rakovszky* Béla legutóbbi beszédével polemizál. Téves *Rakovszky* állítása. A kis népeknek is joguk van élni még egy nagy nemzettest mellett is; éppen a kis nemzet nagy kultúrája miatt. A magyarországi román sajtó üldözéséről beszél. (Zaj.)

Kiáltások (balról): Jól teszik.

Maniu Gyula: Nincs ott jogegyenlőség, ahol a nemzetiségeknek meg kell tanulniok magyarul. (Zaj)

Kiáltások: Magyarországon vannak!
Maniu: Köszönöm az ilyen jogegyenlőséget. (Nagy zaj.)

Kiáltások: Kötelességük magyarul tanulni.
— Elég szegény, hogy ilyeneket beszél!

Az elnök (csönget): Figyelmeztetem a szót, hogy a magyar nyelv az állam nyelve és annak oktatása nem ütközik a jogegyenlőség nagy és fenkölt elvébe. (Taps, éljenzés.)

Maniu Gyula: a parcellázásnál nincsenek tekintettel a románokra.

Nagy Dezső: Ki kellene verni őket az országból. (Zaj a nemzetiségeknél.)

Lukács László: Helyes, ezt szeretem, ez legalább egyenes beszéd. Most már tudjuk magunkat mihez tartani.

Maniu Gyula: A romániai állapotokról beszél. Romániában senkit sem üldöznek azért, mert más nyelven beszél, vagy más fajtája van. Ellenmondás.)

Gaál Gaszton: Hát a zsidókat?

Maniu Gyula: Erről nem beszélek. (Derültség.) Magyarországnak azért nincs jó híre külföldön, mert az idegen nemzetiségek jogait nem tartják tiszteletben. (Zaj, ellenmondások. A törvények nem írják elő kötelezőnek a magyar nyelvet. Zaj.)

Elnök: Figyelmezteti *Maniu* t, hogy nincs joga kétségbe vonni az egységes oszthatatlan magyar nemzet létezését. A törvényt ezt világosan kimondja. (Eljenzés.)

Maniu Gyula: Az egységes magyar államnyelvet azonban még sem írja elő a törvény. (Nagy zaj.)

Elnök: Csendet kér.

Maniu Gyula: Respektálják a nemzetiségek jogait; tartsák tiszteletben a törvényeket. (Zaj.)

hatóságot képviselni, hisz a rab ha mindjárt 3—4 napig tart is csak a rabsága, eo ipso ellensége minden hatalomnak.

Juriga képviselő a tót népet élteti, milyen fejlett kulturájú, mennyivel előrehaladottabb műveltebb az ő tót népe, a tót paraszt, mint a magyar.

Mit műveltebb pattant fel egy ujságíró ez nem igaz ennek az ellenkezője áll!

— Bizonyítsa be!

— Bebizonyítom. Hány tót paraszt tud magyarul? Egy két százalék, a magyar pedig mind beszél.

Tarczai a bögötei iskolai volt profeszora a közigazgatást szidja egy szolgabírónak.

— Látja kérem a legtöbb bajnak a főszolgabírák, ezek vidéki pasák az okai.

— Ez igaz.

— Kártyáznak, uralkodnak, vadásznak.

— Nagyon igaz.

— Nem ismerik a hivatásukat, kötelességüket.

— Igaz.

— Na csak hogy Ön belátja.

— Be, ha tényleg minden főszolgabíró ösmerné a kötelességét, nem tartanának önök az élesdihez hasonló véres népgyűléseket, hanem amint feltűnne egy közülök, vason vinnék vissza oda, ahonnan jött.

Juriga öt perc alatt bebizonyítja egy-egy vitatkozásnál, hogy nincs magyar irodalom, nincs magyar kultúra, magyar nyelv, Magyarország, mindent a tótoktól loptunk. Mikor be-

jöttünk az országba, ingben jártunk, Szarcsatejet ittunk, ételt, ruha darabokat jelölő szavaink tótok, tót a kulturánk, vallásunk, mi magunk is el szlávósodtunk, az egész országba nincs semmi ami magyar, tót, szláv a végén fű fa, levegő, minden, tót az öreg Sánta, a tegyház stb

Az ember első pillanatban tényleg megjed, hogy talán mióta itt ül. megszűnt minden s az egész magyar nemzet egy nagy humbug s talán nincs is több magyar rajta kívül. De azután észbe jut, hogy odabaza Szalontán mintha látot volna még olyan embereket akik magyarul beszélnek s ösmerve erkölcsüket nem valószínű hogy úgy simán hagyták volna agyonveretni magokat s így valószínűleg még mindig meg vannak s így nyomrul-nyomra fel-eszmélve reá jön, hogy Juriga — tévedett.

A figyelmet egy átható hangon kiejtett subcontra vonja magára. Négykoronáról van szó, a felvevő egy ujságíró. Kijelenti hogy ha megnyeri a partit, a négy koronát a Tóth Béla siremléke javára küldi. Juriga s a másik partner egy szocialista, tiltakoznak, hogy az ő pénzök egy magyar író emléktáblájára menjen Mire az ujságíró nagylelkűen kijelenti hogy ő is szívesen fog két-két koronát úgy a Bokányi mint a Csobroda Vladimir siremlékére adni, ha azt záros határidőn belül teheti.

Ilyen szellemi tornákkal telik el a nap, kivéve a délelőtti s délutáni egy-egy óra sétát amikor mindenki siet kiszaladgálni magát s egy kis mozgással ellensúlyozni az ellenpihenést

Délelőtt 11 órakor s délután 4 órakor látogatók jönnek, szocialisták jóvoltából, szép asszonyok, ezek ugyanis azt a szokást vették fel, hogy ide költöztetik arra az időre, míg be vannak csukva. a feleségeiket.

— Mit szép asszonyok, hisz ott akkor öröm az élet.

Hát nem egészen úgy van, mert ezekhez a szép asszonyokhoz idegeneknek még szólni sem szabad s a férjük is csak a Sánta vagy Rácz gardedámsága alatt beszélhetnek velök. S ezek kellemetlen gardedámok.

Este 9 kor mindenkinek be kell vonulni szobájába s reggel hatig reá zárják az ajtót. Reggel 6 tól aztán szabadon járhat egész nap az üveges folyosón a társalgóba, a többi szobákba, kiülhet fris levegőt szívni a folyosó végén levő szalétlibe, csak a kertbe nem mehet ki, míg a séta ideje el nem érkezik.

Ezer meg ezer vidám történet játszódik le az államfogházzal kapcsolatosan, melyek közül nem utolsó a váci fiákeres dolga sem.

A szombathelyi halálos végű pisztoly párbaj hőstét Stidert hozta be a vasuttol s mint rendesen megkérdezte mikor jöjjön vissza a nagyságos urért.

— Mához három és fél évre. A kocsis nyelt egyet s mikor három és fél év múlva a híres galamblovó kilépett a kapu mosolyogva fogadja a kocsis.

— Itt vagyok nagyságos uram ma három és fél éve tetszett megrendelni:

Kiáltások: Maga mondja!

— Hisz maguk nem tartják tiszteletben a törvényt!

Elnök: (Csenget.)

Maniu Gyula befejezi beszédét. Békés, szociális tevékenységet kér a kormánytól. A költségvetést nem fogadja el.

Az elnök tíz perc szünetet ad.

Az új házszabály alkalmazása.

Szünet után az elnök megnyitja az ülést és bejelenti, hogy száz ötven képviselő a költségvetés tárgyalására a sürgősséget kívánja kimondani. Ezzel az új házszabályok alkalmazására először kerül sor.

Az elnök mielőtt a sürgősséggel kimondaná elrendeli, hogy olvassák fel a sürgősséget kérők neveit. Ez megtörténik. Igen sokan az aláírók közül nincsenek jelen.

Az elnök konstatálja a szavazás után, hogy a hiányzók ellenére is meg van a 150 aláírás, minek folytán a sürgősségről szóló indítványt, a holnapi ülés napirendjére kitűzi. A sürgősségi javaslatához összesen négyen szólhatnak, ketten mellette, ketten pedig ellene. (Helyeslés.)

Ezután folytatják a költségvetés tárgyalását.

Zagorác István a következő szónok horvátul beszél.

Zagorác István a költségvetést azért nem fogadja el, mert az sérti Horvátország autonóm jogát. Tiltakozik az ellen, hogy őket meggyanúsítják azzal, hogy az osztrákokkal robonszenveznének. Ez nem áll. Csak most ébredtek annak tudatára, hogy mennyit szenvedtek már Ausztriától. Nekik legfőbb vágyuk megteremteni a magyar—horvát dualizmust.

Farkasházy Zsigmond a költségvetés ellen szól.

Az ülés fél 3 órakor ér véget.

Kossuth-szobor Pécsen.

Országos ünnepély keretében leplezték le Pécsen Kossuth Lajos szobrát. A leleplezésen jelen volt **Kossuth** Ferenc miniszter is, valamint testvére **Kossuth** Lajos Tivadar. Az ünnepélyen a törvényhatóságok is képviseltették magukat. Nagyváradi városát **Komlóssy** József dr. **Istvánffy** István, **Tóth** Ferenc és **Balogh** Döme képviselték.

A leleplezés alkalmával **Kossuth** Ferenc a következő beszédet mondta:

— Nem élettelen érc e szobor, hanem élő visszaemlékezés a multak dicsőségeire, szenvedéseire és élő intelem a mai kötelességek teljesítésére: remény, bizalom a jövőben. Valahányszor Kossuth-szobor épül fel a hazában, ugyszólván a magyar földből nőve ki, mindannyiszor ujult erővel tör előre a Kossuth eszme és diadalmasan vonul végig szerte az egész hazán. Elni fog ez az eszme, míg magyar él e földön: Eljen is mindörökké!

A szobor leleplezése után bankett volt, amikor is **Kossuth** ismét beszélt. Ekkor a következőket mondotta:

A nemzet bizalmából kifolyólag én lettem e hazában a Kossuth hagyományok megtestesítője és bár tudom, hogy **Kossuth** Lajosnak óriási szelleme oly nagy tért jelölt ki a nemzeti haladás számára, amelyet betölteni hosszabb idejébe kerül a nem csupán hozzá hasonló óriásokból álló nemzetnek, azért mégis talán nem siker nélkül hordozom e hazában azt a lobogót, amelyet a kerepesi temetőben

Kossuth sírjáról emeltem fel. Mert a függetlenségi pártot sikerült nemcsak a nemzeti többségévé tennem, hanem már-már azt mondhatom, hogy közel vagyunk ahhoz az időhöz, amidőn az egész nemzet negyvennyolcas pártivá lesz, mely nagy negyvennyolcas párt magának egy hosszú időre munkaprogramot állapíthat meg és e munkaprogram keretében magához ölelhet mindenkit, aki hazáját szereti és magyar.

Mint az alkotmányos magyar király minisztere is jöttem leróni a mélységes tisztelet, szeretet és hála adóját annak emléke előtt, aki megteremté a magyar parlamenti rendszert, a felelős magyar miniszteriumot és aki a nemzet újjászületésében a legelső, a legnagyobb, a leghatalmasabb tényező volt.

Olyan korszakat élünk, amelyben a függetlenségi párt résztvehet a kormányzásban anélkül, hogy elveit feladta volna. Olyan korszakot, amelyben a függetlenségi párt bizonyította, hogy az elvek hirdetése teréről át tud lépni az alkotás terére a nélkül, hogy önmagát meghazudtolná. Aki a függetlenségi pártot ily körülmények között vezeti, nagy felelősséget vállalt magára, mert a függetlenségi eszméket nem szabad feláldozni az oportunitásnak, de másrészt az előrehaladás csak úgy biztosítható, ha meg tudjuk választani az eszközöket, az időt és ehhez tudjuk idomítani cselekvésünket. Nekünk építenünk kell és nem rombolnunk, a meglévőt sohasem kockáztatva előre kell haladnunk azon uton, amely az önálló magyar állam kiépítésének biztos útja és amely a király s a nemzet között fenntartott egyetértéssel a magyar király hatalmára s a magyar nemzet boldogságára vezet.

Amióta én vezetem a függetlenségi pártot, azóta sok történet, ami rövid idő alatt álomnak látszott volna. Hiszem és bizom benne, hogy ha mindnyájan teljesítjük kötelességünket, akkor az az álom is, amelyet **Kossuth** Lajos álmodott, beleilleszkedve a mai viszonyokba, meg fog valósulni.

Pécs városára emelem poharamat, arra a hazafiságra, amely **Kossuth** Lajos emlékében nyer legmagasabb kifejezést.

A miniszternek zajos tetszéssel fogadott beszéde után **Pleininger** Ferenc, Pécs város képviselője **Kossuth** Lajos Tivadarral és az **Ambrozovich**-családra emeli poharát. Az üdvözlésre **Kossuth** Lajos Tivadar a következő szavakkal válaszolt:

Engedjék meg, hogy ha már szólok, egy pár gondolatnak adjak kifejezést. Midőn ma reggel megnéztem és megcsodáltam ezt a műemléket, önkéntelenül visszaemlékeztem azokra az időkre, midőn a mai gyönyörű székesegyház helyén rom állott, Pécs városában pedig a török uralom honolt. Mit látunk ma? Egy ujonnan épített gyönyörű alkotást, egy művészeti remeket. Önkéntelenül eszembe jut, hogy nem igen messze Pécs városától terül el Mohács, melyet a költő nemzeti nagy létünk nagy temetőjének hív, mert a sors keze, a széthuzás átka, az akkori uralkodó gyengesége miatt ott következett be az a végzetes esemény, amely állami létünket romokba döntötte úgy, hogy egész országunk romokban hevert akkor, mint kevéssel ezután az önök székesegyháza. De állami létünk is lassan kezd épülni. Állami létünket is szorgalmasan tatarozzák, sőt már diszítani is kezdik. Ez a munka hosszú, ezt a nehéz munkát

két pár év alatt elvégezni nem lehet. A munka változatos. Óvatosan kell megválasztani, hogy mit bontsanak le és mit építsenek fel. Amit felépítenek, annak olyannak kell lennie, hogy ne dőljön újra romba, mert nem tudja az ember, kiállja-e majd az alapzat a második felépítést. Legyen tehát a munka serény, a cél mindig változatlanul ugyanaz, de az eszközök idomíttassanak a helyzet követelményeihez. Ezek csupán a munka szerszámai és nem kell nehezíteni a munkát azzal, hogy ott is és oly mértékben idéztesenek elő ellenhatások, ahol talán nagyobb óvatossággal azokat el lehet háritani. Ha mindennek eleget teszünk, akkor Magyarország állami épülete biztosan és szépen fel fog épülni és ezzel együtt megerősödik a nemzeti életnek egyik nagy pillérje, a gazdasági élet is, amely jólétet és függetlenséget biztosít a nemzetnek. Pécs város tevékenységére, iparára és kereskedelmére emeli poharát.

Az ünnepélynek délután 3 órakor lett vége, amikor a miniszter kíséretével együtt visszautazott a fővárosba.

Polgáriiskolai tanárok Nagyváradon.

A Bihar- és Hajdumegyei Polgáriiskolák Tanári Köre az ideai vándorgyűlését Nagyváradon tartotta meg. A gyűlésen a tanári kar csaknem teljes számmal jelen volt.

A lefolyt gyűlésről tudósításunk a következő:

A vasárnap esteli és a hétfő reggeli vonatokkal megérkezett tanárok hétfőn délelőtt a városháza dísztermében gyülekeztek.

Jelen voltak **Husz** Lajos a debreceni Szvetus intézet igazgató tanára, **Gábel** Jakab, Nagy József Debrecen, **Rokottai** László Debrecen, özv. dr. **Személyi** Kálmáné, **Szöke** Róza, **Kosztai** Gizella, **Tarnócy** Jolán, **Vargha** Etelka Hajduböszörmény, **A. Bloch** Hermina Debrecen, **Báthy** Zoltán, **Beleznay** Antalné, **Biró** Márk, **Bauer** Endre, **Buday** Alajos, **Dohány** Hanna, **Feliczidesz** Lajos, **Kálmán** Etelka, **Kovács** László, **Mikussay** József, **Molnár** Béla, **Oó** Dezső, **Pótya** Mihály Hajdusoboszló, **Radóné** **Flesch** Debora, **Rechtné** **Bauer** Zsófia, **Salamon** Ernő, **Simonyi** Ernőné, **Steiner** Ida, **Székely** Simon Debrecen, dr. **Tóth** Mihályné, **Vargha** Gyula, **Weisz** Jakab, **Bartal** Alajos Debrecen. A tanfelügyelőséget **Kiss** István s. tanfelügyelő képviselte.

Az elnöki megnyitó után **Gábel** Jakab szabad előadást tartott a polgári iskolákról.

Előadásában azt fejtegette, hogy a polgári iskolák részére jobban meg kell nyerni a közönséget. Igyekeznünk kell, hogy a társadalom középosztálya, mely leginkább van e téren érdekelve, bizalmát és vonalmát minél jobban kitüntesse a polgári iskolával szemben. A tanároknak e téren való működésére igen nagy szükség van, mert a középosztály az, mely dacára nagy érdekltségének, mégis oly nehezen mozdul meg a polgári iskola mellett. Erősen hangsúlyozta, az e téren mozgalom fontosságát és kifejtte, hogy milyen módon lehetne azt keresztül is vinni.

Özv. **Személyi** Kálmáné a történelem tanításáról tartott előadást. Hivatkozott a nagy magyar hazafiakra. Üdvösnek tartaná, ha a történelem tanításánál a nemzet hőseit követendő példa gyanánt állítanák fel a tanulók előtt.

Mikussay József az előbbeni előadással szemben a történelem tanítását inkább úgy gondolja, hogy a nemzet multjából ne a véres események hőseit ismertetnék bővebben, hanem inkább a művelődéstörténetét.

Bartal Alajos az emberiség testi és lelki hanyatlásainak okait ismerteti. **Gábel** Jakab reflektál **Bartal** előadására és sajnálatosnak tartja, hogy az előadó konklusukat nem hallgatott.

Ezután a titkári jelentés következett. Ennek során bejelentették, hogy *Winkler* Lajos a kör elnökségéről lemondott s az új választást a közgyűlés most van hívva fogantatni. Az elnöki tisztségre két jelölt van *Husz* Lajos és *Gábel* Jakab. A választást a közgyűlés megajtette s ennek eredménye az lett, hogy mindkét jelöltnek egyenlő szavazata lett.

A szavazatok beadása után *sorshuzással* döntötték el, hogy ki legyen a kör elnöke. A sorshuzás *Husz* Lajosra volt kedvező s így őt jelentette ki a közgyűlés megválasztott elnöknek.

Végül a közgyűlés köszönetét fejezte ki a városnak a szivélyes fogadtatásért és a kiadások fedezésére adományozott összegért.

A közgyűlést bankett követte, mely a Pannóniában folyt le. Itt a város tanácsát *Lukács* Odön, s az iskolaszéket *Döry* Ferenc képviselte.

A banketten az első pohárköszöntőt *Lukács* Odön mondta, aki a vendégekre emelte poharát. Tószót mondtak még *Döry* Ferenc, *Husz* Lajos, *Nagy* József, *Mikusay* József, *Kiss* István és *Gábel* Jakab.

A megjelent tanárok délután öt óráig maradtak együtt. Az izletes ételek s pontos kiszolgálás a Pannónia étterem új bérletjének *Czipót* Ferencnek konyháját dicsérte, s nyerte meg elismerését a tanári karnak.

Váltóhamisító gavallér.

A könnyelműség áldozata.

A léhaságnak, a könnyelmű, gondtalan, vidám életnek, a nagyurias passzióknak tragikus módon lett áldozatává a napokban egy sajnálatraemlélt fiatalember, akinek az egész jövője, agg szüleinek egyetlen reménye, boldogsága rombadőlt egy ballépés miatt. A mai modern, lázas élvezetet, gyönyört remegő, mohó vágyódással hajszoló korunk átkos betegsége, a pénzéhség, az arany ördöge kerítette hatalmába a meggondolatlan, könnyelmű, mulatni, élni vágyó fiatal embert, aki nem igen válogatott az eszközökben és módokban, hogy honnan teremtsen elő az ezekhez szükséges pénzt.

Hozzáfordult a tapasztalatlan fiatalember átkos megrontójához, a váltóhoz, amihez annyi könny és talán még több vér fűződik már, amelyen már ő előtte oly sokan eladták testüket — lelküket az ördögnek. Eleinte volt pénz bőven, kapott kezeseket fáradság nélkül, később a hitel kezdett csorbulni, a pénzforrások bedugultak, de az ő gyönyörszomja nem akart csillapulni és hogy mindenáron pénzt teremtsen elő, váltóhamisításra vetemedett.

Nagyváradon igen sokan ismerték az aranyifjúság egyik dédelgetett, előkelő körökben otthonos vezérét, *Halász* Kálmán, máv. tisztviselőt. Nagy lábbon élő, gavallér módra költokező, elegáns fiatalember volt, akinek a gáláns kalandjairól sokat suttohtag-buttohtag hosszú délutánokon a kávéházban. Az utóbbi időben több hivatali mulasztás merült föl a léha ifju ellen, aki a hivatalt nagyuri nonchalance-val, mellékes időtöltésnek tekintette.

Elüljárósága, hogy a léha környezetből elvonja és jobb utra térítse a gyönyör mámorától elvakult fiatalembert, áthelyezte ez év április havának az elején *Botfalvára*, egy csendes kis tészekbe. Ő azonban itt sem tudott szakítani megszokott életmódjával és meggondolatlan, szerencsétlen elhatározással váltót hamisított két nagyváradit tehetős uriember

Reich Antal kereskedő és *Somlay* Béla m. á. v. kalauz nevére.

A kilencszáz koronás váltót a Bihar-megyei Takarékpénztár a múlt hó 2-án le is számoltatta, de egy cimborája, akivel a vétkes uton szerzett pénzen dőzsölt, mámoros fővel kikottyantotta a dolgot. Az esetről tudomást szerzett a csendőrség is, amely letartóztatta a megtévedt fiatalembert és szombaton reggel Nagyváradra szállította. A rendőrség erélyesen nyomoz az ügyben, az első tárgyalás 9-én volt, kihallgatták a pályaudvar több alkalmazottját és mint értesülünk, több hasonló ügy is napvilágra jutott. A szerencsétlen, rossz utra tévedt fiatalember iránt, kinek édesatja *Pancsova* egyik köztisztviselőben álló becsületben megőszült ügyvédje, városszerte általános a szánakozás.

UJDONSÁGOK.

Szent Gellért utóda.

Vasárnap vette át *Csernoch* püspök Szent Gellért örökségét. Egyházmegyéje egyike a legnagyobbaknak az országban, Dél-Magyarország java részét magában foglalja. Ezen a nagy területen nagyon fontos missió vár az új apostol-utódra úgy vallási, mint hazafias szempontból. Buzgóságát, jellemzilárságát, nagy talentumát és alapos tudását ismeri a magyarországi katolicizmus a legszebb és legjogosabb reményekkel néz apostoli működése elé.

Beiktatása országos esemény volt. A kormány képviselőjében egyik miniszter, a Ház elnöksége teljes számban s politikai életünk kitűnőségei nagy számban vettek részt felszentelésén és beiktatásán.

Adja Isten, hogy az új csanádi püspök működéséhez fűzött remények mihamar valóra váljanak s a nehéz apostoli munkának méltó sikere legyen.

Csernoch püspök felszenteléséről és beiktatásáról *Temesvárról* jelentik a következőket:

Csernoch János csanádi püspök ünnepélyes felszentelése és beiktatása vasárnap ment végbe. A várost már szombat este kivilágították. A felszentelést *Hornig* Károly báró veszprémi, *Hosszu* Vazul lugosi gör. kath. és *Németh* József felszentelt püspökök végezték. A felszentelés után déli egy órakor a püspök a küldöttségeket fogadta. Délután két órakor lakoma volt. A felszentelési ünnepen jelen volt *Zichy* Aladár miniszter, *Justh* Gyula a képviselőház elnöke, *Hertelendy*, *Návay*, *Botka*, *Kelemen*, *Gyapay*, *Nehrebeczky*, *Spilka* és *Bornemissza* főispánok, *Barabás*, *Rakovszky*, *Molnár* János, *Steiner*, *Burda*, *Hajdu*, *Sztojanovics*, *Baross*, *Kovács* Pál, *Dániel* Pál, *Nyáry*, *Artim*, *Ernst*, *Szilassy*, *Hencz*, *Szmrecsányi*, *Brestyenzky*, *Hódy*, *Forstner*, *Majláth* Géza és *Cobor* képviselők. A szomszéd törvényhatóságok küldöttségileg képviseltették magukat.

* **Prohászka a budapesti legényegyletben.** *Prohászka* Ottokár püspök tegnap értekezett a munkás-kérdésről a központi katolikus legényegylet helyiségében. Azt mondta a többek között, hogy akármilyen szociális intézményt létesítünk, ha le nem győzik magukban az állatot, a munkásokon, a munkástársadalmon nem segít egyik sem. Nevelni kell a munkást erkölcsre, józanságra és igazi kereszténységre. Mit használ a munkásoknak a munkabérek folytonos emelkedése, ha pénzüket dorbézolásra költik. Lelket kell nevelni a

munkásba. Ehhez nem kellene teóriák, ehhez elég a kereszténység tanítása.

* **A kápolna környékének rendezése.** Alig van Nagyváradon elhagyatottabb pizokfészek a *Teleky-* és *Hármas* utcák között levő kis kápolna mögött levő területnél. Ha kitisztítják is, pár nap alatt ismét telve van ez a félreeső hely minden szeméttel, piszokkal. Az újvárosi r. kath. egyház, amelynek felügyelete alá tartozik a kápolna, már kérte a várost, hogy a kápolna mögötti területet elkeríttesse, mivel itt úgy sincs közlekedési út, mivel az uttest a kápolna északi oldalánál van. A mostani abszurd állapot nemcsak a kápolna épületét rongálja állandóan, de megfertőzti a környék levegőjét is. A városi tanács azonban az elkerítést nem engedte meg. Most ismét renoválni kell a kápolna épületét s ez alkalomból kéri a várost, hogy a forgalomra úgy sem használt területet a kápolna mögött, vassodronnyal elkeríttesse. Az egyház nem kér sem területet, sem telekkönyvi jogot, csupán a mai állapot megszüntetését célozza, a saját költségén készítenő kerítés beállításával. Ha a város a terület felőli részt szabályozza s ott utcavonal lesz, beépített házakkal, megszűnik a bekerítés szüksége s akkor azt elbontják úgy is. Addig azonban már csak közegészségi szempontból is szükséges, hogy ez a pizokfészek meg legyen szüntetve. Erre a legalkalmasabbnak kínálkozik az újvárosi r. kath. egyház kérelmének a teljesítése, amely a városnak egy fillérjébe sem kerül. A kérelem mellé tervrajz is van mellékelve. Csak az kívánatos, hogy a városházán ne a terület megtekintése nélkül határozzanak a kérvény felett, hanem tekintsék meg előbb az ottani abszurd állapotokat, nehogy ismét elutasítsák e kérvényt, melytől e tér rendezése függ.

* **A fagyosszentek.** A gazdák réme: az u. n. három fagyos szent megérkezett. Ma van *Pongrácz*, holnap szerdán lesz *Szervác* és csütörtökön *Bonifác*. Azért nevezték őket a gazdák fagyosszenteknek, mert a tapasztalat szerint ebben az időben hidegebb légáramlat tesz egyik másik évben sok kárt a növényzetben, különösen a szőlőkben és gyümölcsfákban. Ezért rettegnek a gazdák a három naptól. Ezuttal nem igen van okuk a gazdáknak az aggodalomra. Tegnap az óriási zápor után is meleg tavaszi idő következett s az enyhe déli légáramlat inkább újabb esőzést, mint fagyot jelez. Ellenben *Orbán* nap utánra május 28-ra hideget jelez a Meteor.

* **A fűrdővasut építése.** A fűrdővasut építése ügyében örvendetes hírt közlünk olvasóinkkal. A vállalat műszaki vezetője már teljesen befejezte a fűrdők területén s a megyei vonalszakaszon a külső munkálatokat s az összes mérések már befejezést nyertek. Az államvasutakkal is befejezték a tárgyalásokat arra nézve, hogy miként oldják meg a belényesi vasutvonalon való átjutást. Eredetileg akként tervezték, hogy a villamos vasut keresztezi a belényesi vasutvonalat, azonban így sok akadályba és nehézségbe ütközött volna a villamos vasut szabad forgalma. Ezért a semmi akadálytól vissza nem rettenő tervezők más alkalmasabb, bár drágább módját választották a nehéz kérdés megoldásának. A villamos vasut teljesen szabadon hagyja a belényesi vasutat, mert egy 7 méter magas felüljárón jut át a vasutvonalon. Erre nézve már megtartották a közigatási bejárást. Ez az építmény egyik érdekessége

lesz a fürdő vasútvonalnak. A technikai részen kívül a fürdővasut finanszírozása is előrehaladt. Bár a vasútépítés pénzügyi megoldása is biztosítva van, a tervezők azonban részvénytársasági alapon akarják szervezni a vasut építését s e célból a napokban a részvények kibocsátására is sor kerül. E tekintetben az érdekeltek s az égető szükségét képező vasut ügye iránt érdeklődők bizonyára nem maradnak el a részvények jegyzésénél, annál is inkább, mert a vasut prosperálása előreláthatólag teljesen meg fog felelni a várakozásoknak. A tervezők az építést azonnal megkezdik, mielőtt a kereskedelmi miniszter megadja a végleges engedélyt, amire legfeljebb egy-két hét alatt kilátás van.

* **Hymen.** *Mártonffy* Zoltán, a váraljai, községi fiúiskola igazgatója ma, május 12-én délután 3 órakor esküszik örök hűséget *Knauer* Vilmának, néhai *Knauer* János k. r. adótárnok hajadon leányának az újvárosi Szent László templomban.

* **A gyermekkorház ügyei.** A városi Szároveszky-alapítványi gyermekkorház igazgató választmánya ma, kedden délután 5 órakor a városházán ülést tart.

* **A bombravai gyilkosság.** A bombravai gyilkosság elkövetője még nem került kézre. A csendőrség serényen nyomoz s eddig oly sok terhelő körülmény merült fel, hogy mielőtt reménylik a gyilkos kézrekerítését. A királyi ügyészségtől dr. *Vattay* József szállott ki a helyszínére, aki ott igen érdekes és fontos dolgokat talált. Mindenek előtt a boncolás alkalmával megállapította, hogy a gyilkosság nem baltával, hanem kalapáccsal történt. A fültöven ugyanis határozottan meglátszik a négyszögletes kalapács ütés, mely alatt beszakadt a koponya. Az áldozat mellett két darab zsemlet és két darab kolbászt találtak. Ebből arra lehet következtetni, hogy Popa Vesza Mikuláj hívogatása nem maradt eredménytelen, valaki utána ment, akivel az uton békésen haladhatott s az erdőben együtt leültek s mindketten ettek. Popa részeg volt s így az utitárs könnyen végezhetett vele akkor mikor nem is gondolta. A kalapácsütés föltétlen halálos volt. A gyilkos tettének elkövetése után kifosztotta az áldozatot s az elrabolt pénzzel és takarékpénztári könyvvel, melyet szintén Popa zsebéből vett ki, az erdőbe ment. A gyilkosság színhelyétől 25 lépésre a tettes a takarékpénztári könyvet elásta. Míg ezt tette addig a kalapács melylyel a gyilkosságot elkövette mellette hevert. A föld felkaparása és visszarakása közben rátért, vagy rálépett a gyilkos a kalapácsra minek következtében a kalapácsnak hű lenyomata maradt. Az eddigi nyomok csak megerősítik azt, hogy a gyilkosságot cigányok követték el. Kislaka határában egy cigány kovács van. Erős a gyanu, hogy a gyilkosságot ő követte el. A nyomozást a csendőrök teljesítik még pedig igen nagy körültekintéssel. A meggyilkolt embernek két veje is volt, ezekkel állandó civódásban élt, mert azt kívánták tőle, hogy vagyonából elégítse ki őket, amit azonban nem teljesített. A vizsgálat ez irányban megindult.

* **Villámütés.** Németh Sándor szőlőtulajdonos a nagyváradai vasut állomás közelében, tegnap reggel kocsisával trágát küldött ki újlaki gazdaságába. Mivel most a hágó-utat építik, a kocsi a bihar-püspöki uton ment ki célja felé. Az óriási vihar és égháboru a püspöki temető végén, a szőlők között érte a kocsit. A villám a kocsi közelében csapott le s elkábitotta úgy a kocsist, mint a lovakat. Később az arra járó emberek találták meg az elalélt embert és

a szekeret. Ugy a szegény kocsis, mint a lovak erősen megpörkölődtek. Azonban a kocsist sikerült életrekelteni, s a lovak is, bár megsérülve, talpraállottak. Az ember valószínűleg elveszti a hallását a villámütés következtében.

* **Trachoma Gyantán.** Az Amerikából behurcolt trachoma most megint fellépett és pedig Gyanta községben. A trachoma terjedésének megakadályozására a legszélesebb körű óvintézkedéseket tették meg.

x **MOLNAR H.** Bémer-térl cukrászdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütemények és tea-sütemény kapható. Telefon 395.

* **Kirándulás Révre.** Az Erdélyi Kárpát-Egyesület révi fiókja a kiránduló közönség szíves figyelmébe ajánlja, hogy a felügyelete alatt álló Révi-Zichy barlangi vendéglő f. évi május 1-én megnyitott s a megfelelő jó ellátásról és kiszolgálásról ez évben is *Dolgos* Ignác jóhirű vendéglős gondoskodik.

x **Legdivatosabb nemez és szalma kalapok három koronától kezdve REICHARD áruházában kaphatók.**

* **Olvasóink figyelmét** felhívjuk lapunk mai számában megjelent »Sirolin« hirdetésre.

SZINHÁZ.

Heti műsor

Kedd: Szabinnók elrablása. Nyárai Antal fellépte.

Szerda: Koldus gróf. Nyárai Antal fellépte.

Csütörtök: Bibliás asszony. Nyárai Antal fellépte.

Péntek: Tanitónő premier.

Szombat: Tanitónő.

Vasárnap délután: Három feleség, este: Tanitónő.

Vig özvegy.

Nem tudom, hányadszor adták tegnap Lehár legszebb operettjét, de az bizonyos, hogy a közönség most is élvezettel hallgatta. Ezt a »Három feleség« ugyan soha el nem éri, megöregedett már a harmadik előadással, a Vig özvegy pedig ma is üde és vonzó.

Nyárai első vendégfelléptétől Daniló szepét választotta, a mivel Nagyváradon önkéntlenül is kihívta a Palásthyval való összehasonlítást. Bizony mögötte maradt Palásthynek. Jobban pointírozta az egyes jeleneteket (pl. II felvonás végé) mint Kassay, de Palásthy közvetlenebbül, könnyedebben, természetesebben játszott, jobban énekelt, elegánsabban táncolt. Pedig a szerep belevág Nyárai tehetségébe; nem egy jelenetett pompásan kigolgozott. Csak az a baj, hogy tulságosan kereste a hatásokat s nem egyszer pózba vezett játéka.

A keret kitűnő volt. *Károlyi* pompás Hannáját nem is említve, *Diósy* Nusi Valencienneje minden igényt kielégített. *Jánossy* Vilma remek tánca pedig betétként is egyik főrésze lett az est sikerének. —r.

EGYESÜLETEK.

A 48 as népkör gyűlése. A nagyváradai 48-as népkör választmánya ma, kedden délután 6 órakor tartja a Zöldfában levő szép kényelmes helyiségében első választmányi gyűlését. Mely felolvasó ünnepélyes gyűlésre a kör tisztikarát, választmányát és a kör iránt érdeklődő tagokat ezuton is hazafias tisztelettel meghívja *Az elnökség.*

Az építőiparosok gyűlése. A nagyváradai építőiparosok szövetségének végrehajtó

bizottsága ma, kedden délután fél 6 órakor ülést tart fontos tárgysorozattal. A gyűlésen pontos időben és teljes számban való megjelenésre ezuton is felhívja a végrehajtó bizottság tagjait *Rendes* Vilmos, elnök.

TÁVIRATOK.

Uray Bálint ügye.

Budapest, május 11. Uray Bálintot tegnap kihallgatták a rendőrségen, ahol úgy szerepelt, mint terhelt. Ugyanis az eddigi vizsgálat adatai nagyon gyanussá teszik az ügyet. Uray erősen tiltakozik az ellen, hogy ő irta volna be a hamis adatokat.

Verekedő horvátok.

Fiume, május 11. Tegnap este 16 autonóm párti horvát fiatalember megtámadta Fodor Oszkár szerkesztőt, aki a Magyar Tengerpart című lapban a fiumei erkölcsi állapotokat támadta. A horvátok bottal verték a hirlapíró, aki eszméletlenül rogyott össze. Később több száz emberből álló horvát csapat a lap kiadóját támadta meg, akit egy kávéházba szorítottak. A megtámadott ember rendőrökért kiáltott, a rendőrök azonban elbujtak a kapuk alá. A megtámadott egyének feljelentései alapján több letartóztatás történt. A lapkiadó hivatalát rendőrség őrzi. A szerkesztőt, illetve kiadót állandóan két detektív kíséri.

MULATSÁG.

A Katholikus Legényegylet hangversenye.

A Kereskedelmi Csarnok disztermében egybegyűlt nagyszámú közönség igaz gyönyörűségét találta vasárnap este a Kath. Legényegylet hangversenyén, melynek fényes külső és belső sikere meggyőzhetett mindenkit, hogy az egyet nemcsak életképes, hanem a szakszerű lelkes vezetés s a tagok buzgalma és igyekezete folytán valóban virágzó kulturegylet. A hangverseny sikere felülmúlta várakozásunkat, mert igazán alig mertük volna elképzelni, hogy a zenében m-glehetősen járatlan tagokkal ilyen magas színvonalon álló hangversenyt lehessen rendezni.

A hangverseny első számát a vendégzene-replésre felkért póstás-zenekar szolgáltatta, Erkel Hunyadi-nyitányát játszották, művészeikkel tapsra, a nemes ügy iránt tanusított buzgalomukért hála ragadva a közönséget. Kürthy István karmester külön is sok tapsot kapott. Ezután a férfikar adta elő Bátky Endrének, a jeles zeneköltőnek egyik remek szerzeményét, a Felhő és a délibáb. A nagyszabású, dalamos, finom kidolgozású darab óriási hatást keltett, melyet még fokozott a szerző művészi zongorakísérete. Nevoráll István zenetanár a nőikkal adta elő egyik rendkívüli poétikus dalát, melyet igazán bájjossá tett a tiszta csengő hangú leánysereg bámulatosan pontos és színes éneke. Az »Erdőben« című dal után még egy szép operai kardalt énekelték a leánykák olyan szépen, hogy a színházban sem tudnák szebben. Popity János ügyvédjelöltet régen ismeri a közönség, mint kitűnő szavalót, most is a Herodék—Kerner-téle »Magyar dal« melodráma elszavalásával keltett frenetikus tapsvihart. A zongorakíséretet Nevoráll István játszotta, a betéteket, a férfi- és női kar és Huszár László a férfikar vezetője énekelték. A póstás zenekar még Berceányi nótáját, Erkel

magyar egyvelegét és a Kossuth indulót ját szotta pompás egyöntetűséggel. Végezetül a fertikar énekelte a Rákóczi-indulót, egyikét a legnehezebb daraboknak, bámulatot keltve a pontos, gördülékeny előadással s az egyes hangok kitartó erejével. A fertikar betanításáért Huszár László illeti az elismerés, míg a fáradságos rendezés Mellau István igazgató vállaira nehezedett.

A hangversenyt reggelig tartó kedélyes tánc követte, a négyeseket 70 pár táncolta.

Jelen voltak:

Fetszer Antal segédpüspök, Vizinger József pazerzai prelátnak kanonok, dr Karácsonyi János kanonok, dr Vuicskies Gyula, Örvény Iván, Imrik S. Zoltán, P. Gauruder Izaurusz, dr Pataky Arnold, dr Imrik Gusztáv, Papp Imre, Jancsó Lajos, Tátray Sándor, Óváry Lajos, Szentkereszty Tivadár, Szilágyi József, Pósfay Lajos, Szabados Pál, Medveczky János, dr Verzár István, Makucz Ernő, dr Némethy Gyula, Zsálits Privát, Barabás György, Dérczy Imre, Hágen Ferenc, Makay József, Gálly Sándor, dr Krüger Aladár, dr Krüger Jenő, Ujlaky Rezső, Kárger Sándor, Fröhlich György, Germán Károly, Karakas László stb.

Asszonyok: Papp Imréné, Fazekas Lajosné, Szabados Pálné, Szentkereszty Tivadarné, Bátky Endréné, Sárosy Józsefné, Nemes Lajosné, Demján Jánosné, Nagy Eduárdné, öz. Antáni Jánosné, Kovács Józsefné, Pap Ferencné, Nagy Autalné, Tátray Sándorné, öz. Kudar Józsefné, Kudar Józsefné, Kardos Jánosné, Banthen Ferencné, Fehér Józsefné, Bumbera Istvánné, Kalbács Jánosné, öz. Katona Jánosné, Szántay Lászlóné, Székely Imréné, Bodó Mihályné, Pápay Istvánné, Németh Antalné, Popovics Mihályné, Iványi Istvánné, Teleky Sándorné, Bakos Sándorné, Herlicska Gyuláné, öz. Popovics Gyuláné, öz. Schvarcz Imréné, Koch Károlyné, Bereczky Józsefné, Ocskó Istvánné, Szabó Károlyné, Tóth Sándorné, Plander Jánosné, Csoma Jánosné, Jóó Istvánné, öz. Reszter Mihályné, Tatár Balászné.

Leányok: Vuicskies Aranka, Vuicskies Gabriella, Posta Mariska, Fazekas Rózsika, Nemes Mariska, Nemes Juliska, Domján Margitka, Antóni Teruska, Papp Juliska, Nagy Juliska, Hébars Stefike Barta Ágnes, Diós Ilonka, Menszáros Valéria, Márkucz Ilonka, Kudar Mariska, Bartha Piroska, Banthon Juliska, Fehér Piroska, Karakas Gizella, Kalbács Margitka, Katona Ilonka, Erneszt Mariska, Szántay Margitka, Székely Erzsike, Pápay Iluska, Popovics Juliska, Iványi nővérek, Teleky Etelka, Bakos Juliska, Herlicska Rózsika, Németh Margitka, Popovics Etuska, Schvarcz Rózsika, Schvarcz Erzsike, Nagy Rózsika, Bereczky Rózsika, Ferenczy Mariska, Germán Margitka, Ocskó Erzsike, Szabó Rózsika, Tóth Vilmaéska, Plander Mariska, Csoma Jánosné, Jóó Ilonka, Raszter Juliska, Konta Erzsike Kovács Terézia, Tatár Erzsike.

A tartalmas és művészi kiállítású meghívókra érkezett adományok, valamint az esti pénztárnál történt felülfizetések a következők:

Dr Szmrecsányi Pál 50, Brém Lőrinc 50, dr Wimmer Julian 50, Rézmann Márton Mezőpeterd, 44, Palotay László 20, Fetszer Antal 20, Bereczky László (Szentpéterszeg) 14, Grócz Béla, Spett Gyula, dr Karácsonyi János, dr Vuicskies Gyula, Kovács Márton (Gyula) 10—10, Tátray Sándor 6, Bumbera István 6, Eröss Rezső, Papp Imre, Szirmay Árpád (Szarvas), Jancsó Lajos (Iklód), Klitus János, Mahalsik Bonlác (Szilágysomlyó), Bácz Géza, dr Lestyán Endre, dr Pataky Arnold, Súrget Bertalan, Imrik S. Zoltán, dr Imrik Gusztáv, Pásfay Lajos, Lőrincz Lajos, Medveczky János, Makusz Ernő, Dérczy Imre, Szilágyi József, Kner Izidor (Gyoma) 5—5, Imrik László (Ösz), Makay József, Saághy Sándor, Ferdényi Olivér, Gálly Sándor, N. N. 4 -4, Gauruder Zsaurusz 1, Örvény Iván, Vidovich Béla, Vuicskies Jenő, dr Verzár István, dr Némethy Gyula, Fásztusz Elek (Szatmár), Hamernyik Sándor (Köröstarján), Benesik Sándor (Sályi) Csicsay Alajos, Ujlaky Rezső, Peszeky Ferenc, Barabás György, P Zsálits Privát, Serly Viktor, Szabó Ferenc, Palatinus József honvédszázados, Szentkereszty Tivadár, Szabados Pál, Óváry Lajos, Pártory Endre Buzássy József Fröhlich György, Rozs Sándor, öz. Barabás Jánosné 2—2, Kemény Ignác, Bartus Lajos 11 koronát.

Összesen 482 korona, mely összeget nyilvánosan nyugtáz s a jótékony adakozóknak és felülfizetőknak nemeslelkű ajándékosságáért hála köszönetét nyilvánítja ez uton is az Egyesület.

Igazságszolgáltatás.

A dánosi bünpör.

Rónay Kamill elnök tíz órakor nyitotta meg a tárgyalást. A négy terhelő tanut: Lakatos Rózát, Murzsát Pistát és Jancsit szólítja a bíróság elé.

Az elnök (Rózához): Azt mondtad, amikor kihallgattak, hogy a banda összes férfiai Gyónon voltak. Ezek a fiúk pedig azt mondják, hogy az öreg Surányi, Surányi Márton és Tuta nem voltak Gyónon.

Orbán Istvánné, Kolompár Mari a következő tanu. Nem ismeri a vádlottakat, s nem tud felvilágosítani adni semmiről.

Szünet után dr Gábor Béla államrendőrségi tisztviselő szakértői véleményt mond a daktiloszkopiáról. Mielőtt megkezdene előadását, leteszi a szakértői esküt. Elmondja azután, hogy a dánosi csárdában, a gyilkosság után két boros üveget és öt poharat talált a nyomozó hatóság. Alapos a föltevés, hogy az üvegeket és a poharakat a csárda utolsó vendégei, a gyilkosok használták. Az üvegeken találtak két ujjnyomot, amelyekkel a nyomozás alatt letartóztatott gyanúsítottak ujjlenyomatait összehasonlították és kitűnt, hogy Lakatos Balog János Párnó jobb hüvelyk- és mutatóujjától származnak. Majd azt bizonyítja a szakértő, hogy a két ujjlenyomat kizárólag a Párnóé lehet és hogy nincs még egy ember a világon, akinek az ujjlenyomata megegyeznek Barnó ujjlenyomataival.

REGÉNYCSARNOK.

TÉVUTON.

Regény.

Írta:

ALESSANDRO SCARPA.

(Folytatás.)

(57)

A nagyhét Rómában! és teljes, napfényes olasz tavaszi pompa!

Még Szt. Péter templomának mystikus félhomályába is belopódnak a tavasz ragyogó sugarai. Ott csillognak egy pillanatra a szentelt víz-medencékben, meglegyintik a pajzán angyalóriásokat, a szobrok nagyszerű fenségét megárazozzák, a padlózat ékszerű mintázatán játszanak — de a napsugár ama hideg fényével, mely a márvány sima ridegségéről verődik vissza.

Az órák mulnak, a római husvétszertának hosszú ájtatos órái lassan mulnak. Aztán végre elenyészett az utolsó fény-csillám, titokzatos árny tölti el a templomot s mintha átlátszó gyászfényt lenge körül egész, csodaszertű pompáját.

A kemény kőkorlátok nem látszanak többé — úgy tetszik, mintha az egész, óriási Isten háza árnyékból volna felépítve s mindig kísértetesebben, titokzatosabban, az égből a földre szállva alá, hullámszik és kóvályog a tömjén szent miszteriuma.

Zinka a pápai kápolnában Truyn és Gabriella közt térdel görcsösen egymásba fonódott kezeire szegzett tekintettel s az oly ifju sziv fanatizmusával imádkozik, melynek rajongása a földön visszautasított és most az égből keres menedéket.

Jobbra-balra ünnepélyes diszöltönyeikben ülnek faragott székeikben az egyház nagyjai —

lábaiknál kíváncsian, minden kegyelet nélkül, tolonganak az indiskrét idegenek.

Egyhanguan, lassu recitativában hangzik keresztül a szent téren Krisztus Urunk kinszenvedésének története.

Az oltár melletti tizenkét viaszgyertya utolsója is kialudt.

— Miserere mei, — harsog át a légen szörnyű erővel; aztán megrendítően s mégis csodás édesen, majd elenyészve, mint rezgő lehellet, majd a legszörnyűbb jalkiáltássá fokozódva, mintha a mély csenden átrezgene a szeretet Istenének egész nagy bánata azon fájdalom fölött, melyről meg nem menthette az emberiséget!

Ezen önzetlen, nagy isteni-bánat fensége előtt, a kicsi emberi fájdalom térdet hajt.

Zinka lehajtja fejét.

Vége van.

Az utolsó hang is zokogásba veszett. A tömeg a körmenethez csatlakozik, mely egy bibornokkal élén, a tempiomon átvonul.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

Dr. Halász Márton

ügyvéd

irodáját Püspökladányból

Nagyvárad, Kapuczinus-utca 1. szám alá

helyezte át.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, május 11.

Osztrák hitelrészvény	—	—	626.25
Magyar hitelrészvény	—	—	734.75
Leszámitoló bank	—	—	403.—
Rimamurányi	—	—	509.25
Osztrák m. államvasuti részv.	—	—	644.50
Közuti vasut	—	—	528.50
Városi villamos vasut	—	—	282.50

A gabonatőzsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, május 11.

Buza okt.	50 kilogrammonként	11.81
Buza ápr. 1908	—	8.51
Rozs ápr.	—	12.57
Zab ápr.	—	91.11
Tengeri máj. 1908.	—	7.32

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1908. május 11.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	—	109.25
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	—	92.—
Magyar koronajáradék	—	—	81.25
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	—	92.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—	—	95.—
Magyar nyereséj sorsjegy kölcsön	—	—	185.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	140.—
Osztrák járadék papírban	—	—	91.57
Osztrák járadék ezüstben	—	—	96.50
Osztrák járadék aranyban	—	—	113.75
Osztrák korona járadék	—	—	29.55
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	146.—
Osztrák magyar bankrészvény	—	—	1780.—
Osztrák hitelbank-részvény	—	—	260.73

A szerkesztésért felelős

Dr. VUICKIES GYULA.

Magyar királyi államvasutak Üzletvezetősége Kolozsvárt.

12966—908. II.

Versenytergialási hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a magyar királyi államvasutak Brassó állomási felvételi épületének átalakítása céljából szükséges összes munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta az esetleg elrendelendő munkák egységárjegyzéke és a szerződés tervezete, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége pályafenntartási és építési osztályánál (Bocskay-tér 4. sz., II. emelet, 52. ajtó sz.) valamint a brassói osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlatlathoz szükséges nyomtatványok díjtalanul megszereshetők.

Az ajánlatot, valamint a hozzátartozó mellékletet szabályszerű okmánybélyeggel kell ellátni, az ajánlatot és mellékleteit két tanu előttemzése mellett alá kell írni és az ajánlatot mellékletes ivvel pecséttel ellátott fonollal kell összefűzni.

A szabályszerűen kiállított ajánlatot és mellékleteit pecséttel lezárt sértetlen borítékban kell elhelyezni és legkésőbb 1908. évi június hó 2-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének titkárságánál közvetlenül vagy posta útján beküldeni.

Az ajánlat borítékát következő felirással kell ellátni:

„Ajánlat a 12966—982. II. számú versenytergialási hirdetésben kiírt munkákra.”

Ajánlattevő köteles bánatpénz gyanánt az általa ajánlott végösszeg 5 százalékát készpénzben vagy biztosítékképpen értékpapirokban, hitvatkozással a jelen hirdetés számára legkésőbb az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagy az 1908. évi június június hó 1-én délután 1 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének gyűjtőpénztárába (Bocskay-tér 4. sz., földszint) letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlat-hoz nem csatolandó.

Az értékpapirokat budapesti áru és értéktőzsdén legutóbb jegyzett, de a névértéket meg nem haladáró folyóam szerint számítjuk.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és az összes munkákra tett ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni.

Bánatpénz nélkül vagy elkésve benyújtott, valamint az olyan ajánlatokat, melyeket nem az előírt módon tesznek, vagy a melyekből valamely melléklet hiányzik, nem vesszük figyelembe.

A beérkezett ajánlatokat 1908. évi június hó 2-án déli 12 órakor a titkárságnál fogjuk felbontani, a mikor az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlatok felett 1908. évi június hó 30-ig történik döntés és ajánlattevők ajánlataikkal azon időpontig kötelezettségben maradnak.

Olyan ajánlattevők, kik a szóban forgó ipari munkákat teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily ipari képesítéssel bíró megbízottat megnevezni.

Az ajánlattevőknek, vagy megbízottjainak ipari képesítésére és a cégbejegyzésre vonatkozó adatok az ajánlatokban felemlítendőek és igazolandók.

Azon ajánlattevők, kik a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségével ezideig üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállító-képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, a melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Alólirott üzletvezetőség fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon válasz hasson.

Kolozsvár, 1908. évi május hó.

Az üzletvezetőség.

Közgazdasági Bank r. t.

Nagyváradon, Teleky-u. 10.

Telefon 742.

Telefon 742

Hitelt nyújt váltóra, folyószámlára, értékpapírra, betáblázás mellett ingatlanokra.

Elfogad betéteket

5%

kamatozás mellett a betét napjától számítva. (Betét kamat-adó a r. t. viseli.)

Takarékosság előmozdítása céljából forgalomba hozta Selfmen-féle takarékperselyeit, melyek már is nagy népszerűségnek örvendenek. Ily perselyek 6 korona betét lefizetése ellenében a pénztárnál kaphatók.

Intézetünk elvállalta hazánk egyik legtekintélyesebb életbiztosító intézetének: a Magyar Élet és Járadék Biztosító Intézet, mint szövetkezet vezérképviselőt.

Cheque számla szám 21.261.

tisztelettel:

Közgazdasági bank részvénytársaság.

Nyaraltatás.

A nagy érdemű közönség b. figyelmébe ajánlom, hogy **szőrmeáruikat és a téli öltönyöket** nyaraltatás végett csakis szakmabeli egyéneknek méltóztassanak elhelyezni — hol kívánatra bármikor felmutatható legyen.

Nagy raktárom és üzletem a tűz ellen **biztosítva van**, azért is kérem a nagyérdemű közönség szives bizalmát.

Nagyérdemű közönség figyelmébe ajánlom, hogy a nyaralást csakis szücs-höz adják, mert csak az tudja gondját viselni.

Mély tisztelettel

Zimányi András,

képesített szücsmester.

NAGYVÁRADON.

☑ Színház-utca 4 szám. Adorján-palota. ☑

Arlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert megbízás folytán f. évi június hó 1-ső napjának d. e. 10 órakor a városháza bizottsági termében a Pecepatak árapasztó csatornáján létesítendő vasbeton hidak munkálatainak vállalatba adása céljából árlejtést fogok tartani.

Az árlejtés tárgya 3 drb. vasbeton hid építése. a) Egy 8 méter széles pályával bíró 5 m. szabad nyitású vasbeton hid, a Nagyvárad belényesi törvényhatósági közuton. b) Egy 8 méter széles pályával bíró 7 m. szabad nyitású vasbetonhid a Debrecen fehértemplomi állami közuton. c) Egy 7 m. széles pályával bíró 9 m. szabad nyitású vasbeton hid a községi közútló utnak őssi pusztára vezető szakaszán.

A fent jelzett helyeken építendő vasbeton hidakra ajánlatot csakis a különleges feltételekben körül írt módon elkészített hidtervek be-

mutatása mellett lehet tenni azzal, hogy vállalkozó minden egyes műtárgyra külön-külön egységes átalány összegben köteles megtenni ajánlatát.

Bánatpénzül az ajánlati összegnek 10 százaléka csatolandó a csakis írásban tehető zárt ajánlatokhoz készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban, vagy a városi pénztár által kiállított, etéti nyugtával igazolva.

Az írásban tett zárt ajánlatok szabályszerűen lepecsételve f. évi június hó 1 ig d. e. 10 órájáig hozzám nyújtandók be.

Ajánlattevő zárt ajánlatában kijelenteni tartozik hogy a feltételeket, hidszelvényeket, műszaki leírást ismeri s azt kötelezőnek elfogadja.

A műszaki leírás, különös feltételek és hidszelvények méretei a mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal, ellenben Nagyvárad városát csakis a közgyűlés ide vonatkozó határozatának jogerőre emelkedése után kötelezi.

A beérkezett ajánlatok közül Nagyvárad város a szabadon választhat.

Nagyvárad, 1908. május hó 4-én.

Juricskay Barna

árverési küldöttségi h. elnök.

Magyar királyi államvasutak Üzletvezetőség Miskolc.

2323—III. szám.

Pályázati Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége részéről a losonci, zólyomi és ruttkai osztálymérnökségek vonalszakaszán (kizárólag) salgó-tarján-ruttkai, losonc-poltári, losonc-gácsi, ipoly berzence-katalinhutai, zólyom-zólyom-berzói és garam-berzence-selmecbányai vonalokon levő állomások, őrházak, fűtőházak, osztálymérnökségek, szertárak, továbbá a losonci forgalmi főnökség valamint a zólyomi műhely hivatalos helyiségeiben elhelyezett órák jó karban tartása, szabályozása és javítása iránt ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

A pályázási állásra jelentkezni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen belyegzett és bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat 1908. évi május 23-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége titkárságához címezve e felirattal:

„Ajánlat pályázási állás elnyerésére — lepecsételt borítékban, térítve vevény mellett nyújtásuk be.”

Az ajánlattevő köteles a miskolci üzletvezetőség gyűjtőpénztárána 1908. évi május 22-én déli 12 óráig bánatpénzképpen, 100 koronát készpénzben letétbe helyezni, vagy posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vételét nem fog.

A pályázási állásra vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőségénél (II. emelet, 33. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők s ez okból az ajánlattevőkről feltételezteni fog, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

A felsorolt vonalakra nézve egyébként a szerződés 1908. év június hó 1-étől kezdődőleg öt évre fog megkötetni.

A magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlkozók közül — tekintet nélkül az ajánlott átalányösszegre — szabadon választhasson.

Miskolc, 1908. május hó 6-án.

Az üzletvezetőség.

Pável-utca 27. sz. a.

ujonnan épülő házban több

5, 4, 3 szobás lakás

= a novemberi negyedre =

=== **kiadó.** ===

Minden lakás parkettezve, villamos világ tással s a szükséges mellékhelyiségeken felül előszoba, fürdőszoba és cselédszobával van ellátva.

Felvilágosítást ad a délutáni órákban:

Dr Mihely Lajos,
ügyvéd.**Felhívás**

a „MAGYAR TAKARÉKSZÖVETKEZET” II. évtársulatába való belépésre.

Az évtársulat kezdődik 1908. évi július hó 1-én és tart 1910. évi június hó 30-ig napjainkig.

A szövetség célja: tagjait apróbb betétek útján való takarékosagra buzdítani, a tagok esetleges hiteligenyit a legjutányosabban kielégíteni és az igénybe vett hitel visszafizetésére könnyű módot nyújtani.

A szövetség tagja lehet bárki, aki magát arra kötelezi, hogy a szövetséget pénztárába 3 éven át hetenként legalább 20 fillért befizet. A szövetség tagja a teljesített befizetések negyöd részét minden kezes nélkül bármikor kölcsön veheti.

Egy üzlet részét hetenként 20 fillér befizetésére kötelez. Az aláírás alkalmával az első heti részlet és minden üzlet részét után 5 fillér üzleti költség fizetendő be.

A „Magyar Takarékszövetkezet” tagjai kényelmére azt az ujtást hozza be, hogy a befizetések eszközlése céljából nem kell az intézet helyiségébe hétről-hétre feljönniök, a mi tetemes idővesztéssel jár, mert a szövetség (óvadék mellett alkalmazott) pénzbeszédje minden héten felkeresi a tagokat lakásukon, hogy a heti befizetés összegét átvegye s azt az alapszabályokban előírt módon nyugtázza.

A szövetséget a „Magyar Bank” r. t. helyiségében székel. (Fő-utca, Bazar-épület.)

Nagyváradon, 1908. évi május hó 7-én.

A „MAGYAR TAKARÉKSZÖVETKEZET”
igazgatósága.**Legjobbak**

a

Moskovits

czipők.

Kossuth-utca 5.

24

!! Kedvező fizetési feltételek !!**Saját érdeke**

minden hölgynek, hogy

tavaszi ujdonságainkat**női ruhaszövetek, selymek, delinek és mosóárakban, ugyszintén tavaszi női felöltők és taft kabátokban megtekintse.****Szebbet, jobbat, divatosabbat****sehol olcsóbban nem kap**

mint nálunk.

Két nagy csődtömegbőlkerült 2500 méter gypju delin à 50 kr., valódi Koechlin-féle levartimok à 42 kr., **1000 méter csikos tavaszi kelme 75 krajcártól, 1650 méter szines és fekete taft 1 frt 20 kr.-ért, 120 széles taft fihr és liberty selyem még nem létezett olcsó ár 2 frt 88 kr.****Struc boák, selyem alsók, japán övek****27 százalékkal olcsóbb mint bárhol.****Vászon és asztalneműekben**a régi elismert **szolid minőségek és áruk.**

Nagybecsű pártfogást kérünk:

**Wallerstein
Fülöp Fiai**

Bémer-tér, Pannonia mellett.

!! Kedvező fizetési feltételek !!

227-1908. végrh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szatmári kir. törvényszéknek 1908. évi 4665. és 4666-908. Sh. számú végzése következtében dr. Antal István ügyvéd által képviselt Talafoni Jenő javára Török Antal és Tsa ellen 518 K 69 fill. s jár. erejéig 1908. évi március hó 24-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 887 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: kész áruk, varrógépek, vásári láda, vásártéri bódé nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a margitai kir. járásbíró 1908-ik évi január V. 148-3. sz. végzése folytán 518 kor. 69 fill. tőkekövetelés, 287 K 38 fill., 211 kor. 51 fill., ennek 1908 évi december hó 30 napjától járó 6 százalékos kamatai, eddig összesen 97 kor. 28 fillérből bíróság már megállapított költségek erejéig, Margittán leendő megtartására 1908. évi május hó 27-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitézetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igénylők, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Margitta 1908. évi május hó 4. napján.

Jóny Lajos,
kir. bir. végrehajtó.**LEGRÉGIBB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB****nyaralási vállalat**Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. figyelmét felhívni fővárosi mintára berendezett **molykár elleni megóvó és biztosító vállalatunkra.**

Elfogadunk nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szörme árukat, függönyöket szőnyegetek stb. azokat saját műhelyünkben kijavítva, hiba nélkül szolgáltatjuk vissza, kivánatra azokért házhoz küldünk; az üzlet és raktár tűz és betörés ellen biztosítva van.

Becsés pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Zboray Gyula és Társa

szücs üzlete, Fő-utca 7. sz.

Uj üzlet! Uj üzlet!

**Lukács Nándor
butor-raktára**

műasztalos-, kárpitos- és díszítő műhelye Nagyvárad, Fő-utca 8. sz. Széchenyi szállodával szemben.

Állandó raktár: háló, ebédlő uri szoba és szalon berendezések, mindennemű modern styl szerint. Vas, réz és hajlított fa butorok rendkívül nagy választékban. 210**Pontos kiszolgálás. Olcsó árak**
Kivánatra rajzok és költségvetések ingyen